

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/287/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212203315
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212203315.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. AK TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, v mene ktorej koná Mgr. Tomáš Kušnír, advokát, proti odporcovi: X. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. nad K. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zast. AK HKP Legal, s.r.o., Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie sumy 1.534,94 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 06. 08. 2012 č. k. 8C/74/2012-75, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti náhrady trov konania odporcovi potvrdzuje.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia sumy 1.534,94 eura s príslušenstvom na základe Zmluvy o kontokorentnom úvere č. 211911656, ktorú uzatvoril s odporcom jeho právny predchodca. Uvedenou zmluvou bol odporcovi poskytnutý úver 26.000,-Sk s konečnou splatnosťou dňa 14. 02. 2006. Odporca nedodrжал splátky úveru, preto od zmluvy odstúpil a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy. Rozhodnutie vo veci oprel o ust. § 53 ods. 1-4 Občianskeho zákonníka, § 100 ods. 1, § 101 OZ a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov. Konštatoval, že v priebehu konania dňa 08. 06. 2012 oznámilo Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Zároveň vzniesol námietku premlčania. Na základe vznesenej námietky premlčania súd konštatoval, že splatnosť úveru bola dohodnutá 14. 02. 2006, návrh bol podaný po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby dňa 20. 02. 2012, a preto návrh zamietol. O náhrade trov konania odporcu súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že mu náhradu trov konania nepriznal, keďže mu v konaní trovy nevznikli a žiadne si neuplatnil. O trovách vedľajšieho účastníka konania rozhodol podľa § 150 ods. 1 OSP, náhradu trov konania mu nepriznal s odôvodnením, že trovy nie sú účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva, pretože nevystupoval vo veci ako splnomocnený zástupca odporcu, o jeho vstupe do konania odporca nemal vedomosť a ani sa s ním nekontaktoval. Právny zástupca oznámil vstup do konania tak, ako v nespočetnom množstve sporov

sám, na základe vlastného uváženia. Práve zastúpenie vedľajšieho účastníka podľa súdu prvého stupňa je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. Združenie bolo založené na ochranu spotrebiteľa a samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch, a preto ide o nadbytočné navyšovanie trov.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a vedľajší účastník na strane odporcu.

Navrhovateľ poukazoval na to, že vedľajší účastník koná iba sám za seba a nemôže robiť úkony, ktoré predstavujú dispozíciu s predmetom konania, nemôže uznať nárok, uzavrieť zmier a nemôže vzniesť ani námietku premlčania, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon hmotného práva. Subjektom oprávneným uplatniť námietku premlčania je len dlžník, resp. v tomto konaní odporca. Poukázal na rozsudky OS Spišská Nová Ves sp.zn. 6C/11/2012, OS v Trebišove sp.zn. 10Cb/33/2011. Jeho odvolanie zároveň smerovalo aj do výroku o náhrade trov konania, ktorý žiadal zmeniť a priznať mu náhradu trov konania, ktoré si vyčíslil tak, že na ich náhradu budú zaviazaní spoločne a nerozdielne odporca a vedľajší účastník.

Vedľajší účastník odvolaním napadol iba výrok o trovách konania, ktorý navrhol zmeniť a priznať mu náhradu trov konania, eventuálne rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že úkony, ktoré vynaložil v konaní, neboli účelné, pretože práve v dôsledku ním vznesenej námietky premlčania došlo k späťvzatiu návrhu a konanie bolo zastavené. Namietal aplikáciu ust. § 150 OSP s odôvodnením, že je výnimočná a prípustná v prípade, ak by bol v konaní úspešný navrhovateľ a odporca ako spotrebiteľ by vzhľadom na svoje majetkové, sociálne, či iné pomery nebol zviazaný súdom na náhradu trov konania. Dôvodil, že súd mohol rozhodnúť o trovách konania podľa § 142 ods. 1, pretože vedľajší účastník na strane odporcu mal v konaní plný úspech. Poukázal na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku § 93 ods. 2, 3, 4 a nasl., ktoré upravujú oprávnenie vedľajšieho účastníka zúčastniť sa konania v časti, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Pokiaľ ide o stanovisko negácie právneho zastúpenia, toto považoval za účelové a zjavne nesprávne, odporujúce zákonom SR a tiež predpisom EÚ, pretože pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne, účelne a efektívne chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy spotrebiteľov. Pokiaľ ide o námietku premlčania, je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotno-právnych právnych predpisov. Bez vznesenia námietky premlčania by nemohlo byť zo strany súdu prihliadnuté na premlčanie a je pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný, obdobne ako boli spotrebiteľia neúspešní v ďalších obdobných veciach. Poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v Prešove, v Banskej Bystrici, ktorí mu priznali v obdobných sporoch náhradu trov konania.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zotrval na dôvodoch, ktoré uviedol vo svojom odvolaní a žiadal náhradu trov konania.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a pri súčasnom verejnom vyhlásení rozsudku, za splnenia podmienok uvedených v § 214 ods. 3 v spojení s § 156 ods. 3 OSP dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti náhrady trov konania odporcu je vecne správny a dôvodné je odvolanie vedľajšieho účastníka do výroku o náhrade trov konania, pretože súd prvého stupňa v tejto časti vec nesprávne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, a preto bol daný dôvod na zrušenie tejto časti rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP.

Predmetom konania je návrh zo dňa 20. 02. 2012, ktorým sa navrhovateľ domáha od odporcu zaplata sumy 1.534,94 eura s príslušenstvom titulom nesplateného spotrebiteľského úveru (Zmluva o kontokorentnom úvere), uzatvorený Slovenskou sporiteľňou, a.s., právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom dňa 15. 02. 2005. Uvedenou zmluvou bol poskytnutý odporcovi úverový rámec 26.000,-Sk s konečnou splatnosťou úveru 14. 02. 2006. V priebehu konania podaním zo dňa 09. 06. 2012 oznámilo

Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Následne vznieslo námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, žiadalo návrh zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Súd prvého stupňa rozsudkom, ktorý je predmetom preskúmania odvolacím súdom, návrh zamietol po zistení, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, pretože konečná splatnosť úveru bola dohodnutá 14. 02. 2006 a návrh na súd bol podaný až 20. 02. 2006, teda po uplynutí zákonnej 3-ročnej premlčacej doby na uplatnenie nároku. Navrhovateľ v odvolaní namietal oprávnenosť vedľajšieho účastníka vzniesť námietku premlčania a dôvodil tým, že ide o úkon hmotného práva a môže ho urobiť výlučne len sám účastník.

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania i právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Z poznámky pod čiarou k citovanému ustanoveniu sa takýmto osobitným predpisom okrem iného rozumie aj zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb.

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, nie je však legitimovaný na dispozičné úkony a to či už dispozičné úkony s konaním alebo dispozičné s predmetom konania. Medzi takéto úkony patrí späťvzatie návrhu, uzavretie súdneho zmluvy, či zmena návrhu. Vznesenie námietky premlčania medzi takéto dispozičné úkony nepatrí. Akýkoľvek úkon, ktorý vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje. Námietka premlčania práva je právnou námietkou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť podľa § 101 ods. 1 OSP, najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa (rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/120/2009 z 13. 10. 2009). Zo žiadneho ustanovenia hmotného práva alebo procesného nevyplýva, že by odporca musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania. Z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatnosti skončenia konania vo veci. Vznesenie námietky premlčania je svojou podstatou úkon s hmotno-právnou relevanciou, no nemožno ho považovať za klasický dispozičný úkon, na ktorý vedľajší účastník nie je oprávnený. Súd by mal v prípade vznesenia námietky premlčania skúmať názor účastníka iba v takom prípade, ak by vznesenie námietky premlčania bolo v rozpore s dobrými mravmi. S týmto názorom sa stotožnil aj NS ČR, ktorý v odôvodnení rozsudku sp.zn. 25Cdo/539/2008 z 19. 02. 2009 uvádza, že vedľajší účastník je v občianskom súdnom konaní oprávnený vzniesť účinne námietku premlčania v prospech hlavného účastníka, na ktorého strane sa zúčastňuje konania. Vedľajší účastník je v konaní zásadne oprávnený na všetky úkony s výnimkou dispozičné s konaním a s jeho predmetom, ku ktorým je oprávnený hlavný účastník, a tieto úkony robí práve v prospech hlavného účastníka. Uplatnenie obrany proti žalobe je procesným právom účastníka konania, odporcu a rovnaké právo má podľa § 93 ods. 3 OSP aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho strane. Na tom, že ide o procesné právo, nič nemení ani skutočnosť, že pomocou obrany proti žalobe sa uplatňujú tiež námietky vychádzajúce z hmotno-právnej úpravy, ako je práve námietka premlčania, lebo práve tieto námietky uplatňovať počas konania nemožno zamieňať s tým, či majú pôvod v hmotnom alebo procesnom práve. Z uvedených dôvodov odvolací súd námietku navrhovateľa, že vedľajší účastník nemôže vzniesť námietku premlčania považoval za nedôvodnú a posudzujúc nárok z hľadiska uplatnenej námietky premlčania sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný. Návrh bol podaný 20. 02. 2012, splatnosť úveru, ako vyplýva zo zmluvy o kontokorentnom úvere v spise, bola dňa 14. 02. 2006 a trojročná lehota na uplatnenie nároku v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 14. 02. 2009. Keďže návrh bol podaný po uplynutí 3-ročnej lehoty, správne súd návrh zamietol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Odvolací súd sa stotožnil aj s rozhodnutím súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania odporcu, pretože odporcovi v konaní pred súdom prvého stupňa žiadne trovy nevznikli, a preto správne rozhodol, keď v konaní úspešnému odporcovi náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 OSP nepriznal.

Keďže ust. § 93 ods. 4 OSP výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR) a ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 ods. 1 OSP bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 137 OSP trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena na zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Občianskoprávne (sporové) konanie je ovládané zásadou zodpovednosti za výsledok konania, podľa ktorej účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelné uplatňovanie alebo bránenie svojho práva, pričom miera úspechu vo veci závisí od vzťahu výroku rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo vo veci samej k žalovanému petítu.

V tomto prípade došlo k zamietnutiu návrhu z dôvodu premlčania žalobou uplatneného nároku, a preto odporcovi vzniklo v zmysle § 142 ods. 1 OSP právo na náhradu trov konania. Keďže odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania, takéto právo na náhradu trov prináleží aj vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane, ktoré de facto predstavujú trovy právneho zastúpenia. Samotnému odporcovi žiadne konkrétne trovy prvostupňového konania nevznikli, a preto nebol dôvod, aby súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov konania odporcu. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval odvolanie vedľajšieho účastníka, pokiaľ ide o priznanie náhrady trov konania, za dôvodné. Ust. § 150 ods. 1 OSP, ktoré aplikoval súd prvého stupňa v prejednávanej veci rozhodnutie o náhrade trov konania, prichádza do úvahy iba v prípade hodných osobitného zreteľa a iba za splnenia stanovených podmienok (pri existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa). Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorého výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania, pričom pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na ich súde a postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby takéto rozhodnutie sa nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie nepriznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neúčelnosťou vykonaných úkonov neobstojí, pretože ako vyplýva zo spisu, práve v dôsledku vznesenia námietky premlčania bol nárok žalobcu zamietnutý a odporca bol v konaní úspešný. Aj z tohto hľadiska bez ohľadu na súdom konštatované hromadné podávanie žalôb je podstatné, že odporca bol v konaní úspešný a že len v dôsledku úkonu vedľajšieho účastníka dosiahol tento procesný úspech. Keďže v súlade s vyššie vysloveným právnym názorom, aj vedľajší účastník má právo na kvalifikované zastúpenie advokátom, resp. advokátskou kanceláriou, a odporca bol v konaní úspešný, je potrebné pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať v súlade s § 142 ods. 1 OSP.

S ohľadom na to, že súd prvého stupňa nepostupoval vyššie uvedeným spôsobom, odvolací súd v záujme zachovania dvojinštančnosti konania musel rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov vedľajšieho účastníka podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP) opätovne rozhodne o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.